

Κείμενο 1**Μη λογοτεχνικό κείμενο****Το νόημα της εργασίας¹**

Η επιλογή επαγγέλματος αποτελεί σημαντική απόφαση στη ζωή του κάθε ατόμου και για να είναι σωστή θα πρέπει να ταυτίζεται με τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες, την προσωπικότητα αλλά και το σύστημα αξιών του ατόμου. Η εργασία αποτελεί κυρίαρχο κομμάτι στη ζωή του ανθρώπου, καθώς πέραν της βιοποριστικής σημασίας αποτελεί αναγκαία δραστηριότητα για κοινωνικοποίηση και την ενίσχυση της ψυχικής μας υγείας. Κάθε άτομο που βιώνει θετικά την εργασία του προσθέτει στην προσωπική του ευχαρίστηση και την ενίσχυση της εικόνας που έχει για τον εαυτό του. Η φύση κάθε επαγγέλματος δρα ως φίλτρο και έτσι κάθε άτομο με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά προσωπικότητας μπορεί να ενεργήσει, να ερμηνεύσει και να βιώσει θετικά τα γεγονότα που διαδραματίζονται στο χώρο εργασίας. Το γεγονός αυτό προσφέρει στο άτομο ικανοποίηση και αίσθημα επιτυχίας, στοιχεία που με τη σειρά τους ενδυναμώνουν τη θέληση για προσφορά και την επένδυση στην εργασία. Όταν το άτομο διαβλέπει στην εργασία του ένα «σκοπό» ζωής, όταν καθοδηγείται από ένα δυνατό αίσθημα εσωτερικού προσανατολισμού σύμφωνα με το οποίο αντιλαμβάνεται τη δουλειά του ως μέσο για να συμβάλλει σε κάτι καλύτερο ή να προσφέρει, τότε εργασία αποκτά ένα προσωπικό «νόημα» και επενεργεί ως εσωτερικό κίνητρο για επιτυχία.

Συνήθως η επαγγελματική επιτυχία συνδέεται με τη γνώση, αφού θεωρείται απαραίτητο συστατικό για να ασκεί ένα άτομο αποτελεσματικά την εργασία του. Λίγοι όμως αναγνωρίζουν ότι για να υπάρχει διάρκεια στην αποτελεσματικότητα, θα πρέπει να συνυπάρχει η συνέπεια και η μεγιστοποίηση της προσπάθειας σε διαρκή βάση. Και για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να προϋπάρχει αγάπη και ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες που το άτομο ασκεί, καθώς όταν μια δραστηριότητα επαναλαμβάνεται χωρίς ισχυρό κίνητρο μπορεί να μετατραπεί σε αγγαρεία και μια «άψυχη» διαδικασία. Αποτελεί, λοιπόν, κλειδί για σταθερότητα και επαγγελματική επιτυχία να υπάρχει «νόημα» σε αυτό που κάνουμε πέραν της βιοποριστικής σημασίας. Νόημα το οποίο να συνδυάζεται με τις προσωπικές μας αξίες και κίνητρα. Τα στοιχεία που μας κινητοποιούν και μας οδηγούν στο να θέλουμε να δίνουμε τον καλύτερό μας εαυτό σε ό,τι ενασχολούμαστε. Μέσα από τη δημιουργική απασχόληση σε έναν επαγγελματικό τομέα που μας εκφράζει και μας εμπνέει ωριμάζουμε επαγγελματικά και γινόμαστε πιο εφευρετικοί, δημιουργικοί και παραγωγικοί οδηγώντας μας σε επαγγελματική σταθερότητα και επιτυχία.

Μπορεί σε εποχές αβέβαιες και με υψηλούς δείκτες ανεργίας όλα τα πιο πάνω να ακούγονται παράξενα, αποτελεί γεγονός όμως ότι η σημασία τους είναι διαχρονική και αποδεικνύεται καθημερινά. Αν ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται το λόγο για τον οποίο θα ασκήσει ή ασκεί ένα συγκεκριμένο επάγγελμα τότε έχει βρει το απαραίτητο και αναγκαίο κλειδί για επιτυχία. Η εργασία θα έχει για το συγκεκριμένο άτομο αποκτήσει νόημα για την ίδια του τη ζωή με αποτέλεσμα να τον κινητοποιεί, να τον εμπνέει και να τον βοηθά να βιώνει θετικά την καθημερινότητα. **Στην αντίθετη περίπτωση** όταν

¹ Το άρθρο αυτό δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά, με την άδεια του συγγραφέα, στο εκπαιδευτικό βιβλίο: «Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία, Γ' Επαγγελματικού Λυκείου» των Πολ. Πρόδρομου και Μαν. Μαυρακάκη, Εκδόσεις Πατάκη, Σεπτέμβριος 2018.

η εργασία δεν έχει νόημα, μετατρέπεται σε αγγαρεία και υποχρέωση μεταφέροντας όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα στη ζωή του ατόμου.

Η επιλογή επαγγέλματος θα πρέπει, λοιπόν, να συνοδεύεται από την κατανόηση της συμβολής του σε κάτι ευρύτερο για μας και την κοινωνία στην οποία ζούμε. **Άλλωστε**, καμία διεργασία δεν αποτελεί μεμονωμένη πράξη, καθώς είναι μέρος ενός ευρύτερου πλαισίου, το οποίο ο κάθε άνθρωπος οφείλει να αναγνωρίσει και να αναζητήσει κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης για το επαγγελματικό του μέλλον.

Κώστας Ιερείδης, Εκπαιδευτικός Επαγγελματικής Αγωγής, 16/10/2016, dialogos.com.cy

Κείμενο 2

Λογοτεχνικό κείμενο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Αν τέλειωσες γυμνάσιο² και θες να μορφωθείς πριν πάρεις μια απόφαση καλά να το σκεφτείς κι αυτά που λένε γύρω σου να μην τ' ακούς ποτέ μονάχος σου να ψάξεις να δεις τι γίνεται καλές οι επιστήμες και τα διπλώματα το θέμα όμως είναι τι γίνεται μετά
Λοιπόν που λες το πρόβλημα δεν είναι το να μπεις είναι που σου την έχουνε στημένη μόλις βγεις και όπως δεν υπάρχει και προγραμματισμός αρχίζουνε τα κόλπα κι ο ανταγωνισμός καλό είναι ένα δίπλωμα απ' ανώτατη σχολή μα οι θέσεις είναι λίγες κι απόφοιτοι πολλοί

Γι' αυτό σου λέω σκέψου το και πρόσεξε πολύ γιατί πριν από σέβανε την πάθανε πολλοί που πήραν το πτυχίο τους και με βαθμό καλό κι αφού δουλειά δε βρήκαν το κάνανε ρολό ρολό λοιπόν το κάναν κι όπως ήταν φυσικό κι αφού το καμαρώσαν το βάλανε στο...

Στίχοι, Μουσική: Λουκιανός Κηλαηδόνης, Άλμπουμ: Ψυχραιμία παιδιά, 1979

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ ΠΡΩΤΟ³

² Όταν γράφτηκε το τραγούδι, το Γυμνάσιο ήταν 6/τάξιο. Η έκτη τάξη του τότε Γυμνασίου αντιστοιχεί στη σημερινή Γ' Λυκείου.

³ Το πρώτο θέμα σχετίζεται με το μη λογοτεχνικό κείμενο και περιλαμβάνει τρία ερωτήματα, διαφορετικά μεταξύ τους, με δυνατότητα κάποιο/κάποια από αυτά να είναι κλειστού τύπου και με ενδεχόμενη αιτιολόγηση της απάντησης. Το πρώτο ερώτημα αφορά την

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο

Γιατί, σύμφωνα με τον συγγραφέα του **Κειμένου 1**, για την επαγγελματική επιτυχία είναι απαραίτητο να διαβλέπει το άτομο στην εργασία του ένα «σκοπό» ζωής; (60-70 λέξεις)

[Μονάδες 10]

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο

Ποια νοηματική σχέση δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις του **Κειμένου 1**, οι οποίες είναι σημειωμένες με έντονη γραφή: **Όταν, όμως, λοιπόν, Στην αντίθετη περίπτωση, Άλλωστε.**

Στη συνέχεια, να τις αντικαταστήσετε με άλλες λέξεις/φράσεις νοηματικά ισοδύναμες.

[Μονάδες 10]

ΕΡΩΤΗΜΑ 3^ο

Πώς χαρακτηρίζεις το ύφος λόγου που επιλέγει ο συντάκτης του **Κειμένου 1**, σοβαρό ή απλό (μονάδες 6); Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου με τρεις(3) γλωσσικές επιλογές (μονάδες 9).

[Μονάδες 15]

ΘΕΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ⁴

Ποιους παράγοντες, κατά τη γνώμη σου, πρέπει να συνεκτιμήσει ένας νέος προκειμένου να επιλέξει το επάγγελμα που θα ακολουθήσει στο μέλλον; Να γράψεις τις σκέψεις σου σε ένα κείμενο, 350-400 λέξεων, το οποίο θα το αναρτήσεις στο ιστολόγιο του σχολείου σου.

[Μονάδες 30]

κατανόηση του κειμένου ή τη συνοπτική απόδοση των απόψεων- θέσεων που διατυπώνονται για ένα από τα πραγματευόμενα στο κείμενο θέματα. Το δεύτερο ερώτημα αφορά την οργάνωση του λόγου (συνοχή, συνεκτικότητα, τρόποι ανάπτυξης, συλλογιστική πορεία). Το τρίτο ερώτημα αφορά τη λειτουργία μορφοσυντακτικών δομών του κειμένου, επικοινωνιακές συνθήκες, πλαίσιο, στόχους, σημειωτικούς τρόπους, βασικές κειμενικές λειτουργίες, λεξιλόγιο, υφολογικά στοιχεία, στίξη, γλωσσικές ποικιλίες. Το πρώτο θέμα βαθμολογείται με 35 μονάδες (10+10+15)

⁴ Το δεύτερο θέμα σχετίζεται με το μη λογοτεχνικό κείμενο και αφορά τη γραπτή παραγωγή κριτικού λόγου επί θέματος που απορρέει και προεκτείνει το κείμενο αναφοράς. Με αυτό καλούνται οι μαθητές/-τριες να κρίνουν, να σχολιάσουν σημεία του κειμένου ή να ανασκευάσουν θέσεις του, αναπτύσσοντας τεκμηριωμένα τις προσωπικές απόψεις τους. Το μαθητικό κείμενο αναπτύσσεται με τη μορφή κειμένου επιχειρηματολογίας (δημόσια ομιλία, επιστολή, άρθρο) και έχει έκταση 350-400 λέξεις. Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με 30 μονάδες.

ΘΕΜΑ ΤΡΙΤΟ⁵

Ποιο ρηματικό πρόσωπο κυριαρχεί στο τραγούδι (Κείμενο 2); Ποια η λειτουργία αυτής της γλωσσικής επιλογής του δημιουργού;

[Μονάδες 20]

ΘΕΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ⁶

Ποιο νομίζεις ότι είναι το κεντρικό θέμα που θέτει το τραγούδι(Κείμενο 2); Αν και γράφτηκε πριν από σαράντα και πλέον χρόνια, πιστεύεις πως εξακολουθεί να είναι επίκαιρο; (120-150 λέξεις)

[Μονάδες 15]

⁵ Το τρίτο θέμα συνδέεται με το λογοτεχνικό κείμενο και αφορά τη γλώσσα/μορφή του: γλωσσικές επιλογές, λεξιλόγιο, έγκλιση, ρηματικό πρόσωπο, στίξη, εκφραστικά μέσα, το ύφος και τον τόνο. Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με 20 μονάδες.

⁶ Το τέταρτο θέμα αναφέρεται στο λογοτεχνικό κείμενο και ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να σχολιάσουν ερμηνευτικά το κείμενο, να παρουσιάσουν την πρόσληψη/ανταπόκρισή τους σε αυτό, να προβούν σε στοχαστικές επισημάνσεις (αποδοχή ή απόρριψη) που αφορούν χαρακτήρες του κειμένου, θέσεις, στάσεις, ιδέες, αξίες, κοινωνικά περιβάλλοντα. Το τέταρτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.